

Szypuła K.,
student,
Koło Naukowe "Interkreator" Sekcja: „Ekonomia Rozwoju”,
Leszczyńska M.,
doktor,
katedra Ekonomii i Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych,
Instytut Ekonomii i Finansów
Uniwersytet Rzeszowski, Polska

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POLSKI DLA FIRM Z KAPITAŁEM ZAGRANICZNYM

Wprowadzenie i problem badawczy

Najczęściej spotykanym sposobem internacjonalizacji przedsiębiorstw są bezpośrednie inwestycje zagraniczne. Determinanty ich lokalizacji, zwłaszcza związane z wyborem kraju realizacji danego przedsięwzięcia, muszą się wiązać z odpowiednimi warunkami do prowadzenia działalności na jego obszarze. Warunki te stanowią o jego atrakcyjności bądź nieatrakcyjności inwestycyjnej. Problem atrakcyjności inwestycyjnej wydaje się być ważnym w obliczu zmian w ramach przepływów kapitałowych dokonujących się we współczesnej gospodarce światowej [1].

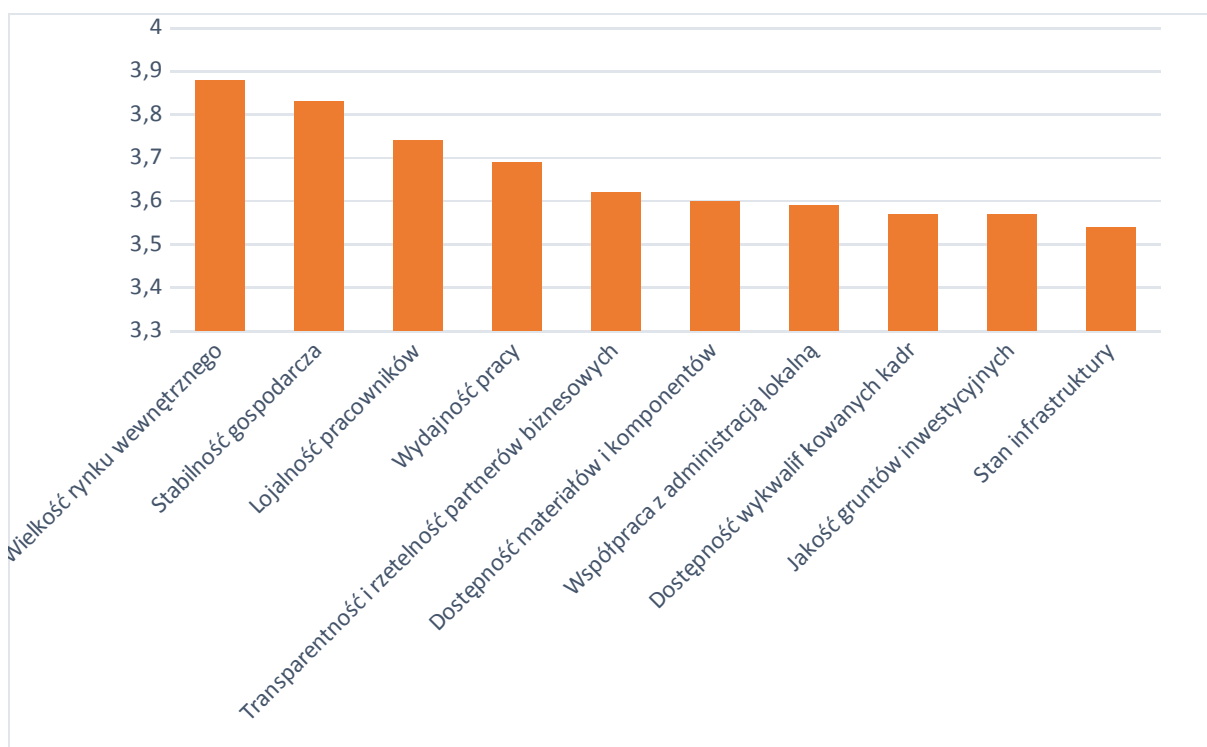
W kontekście napływu BIZ, możliwość swobodnego przepływu kapitału jest także najważniejszym elementem rynku wewnętrznego Unii Europejskiej [2, s. 113].

Zagraniczni inwestorzy przybywają do Polski z różnych kierunków, a w ostatnich latach kraj cieszy się coraz to większym uznaniem innych krajów jako miejsce do prowadzenia biznesu. Według zagranicznych inwestorów Polska jest obecnie także jednym z najbezpieczniejszych państw w Unii Europejskiej w tym względzie. Okazuje się, że jest to ważny czynnik determinujący ich przyjazd do Polski. W związku z tym wszystkie przepisy związane z prowadzeniem działalności w Polsce na gruncie prawa zostały znacznie uproszczone, gdyż polskiemu rządowi zależy na podtrzymaniu pozytywnego trendu napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do kraju. Inwestycje te są ważne dla Polski ze względu na to, że lokowany kapitał firm zagranicznych inwestorów prowadzi do poprawy sytuacji gospodarczej kraju. Po roku 1989, w czasie rynkowej transformacji systemu społeczno-ekonomicznego, a następnie po wstąpieniu do Unii Europejskiej w 2004 roku, Polska dokonała ogromnego skoku rozwojowego. Powszechnie znany jest także fakt, że Polska w 2009 roku - jako jedyny kraj w Unii Europejskiej – uniknęła recesji związanej z ogólnoswiatowym kryzysem finansowym (wzrost PKB wyniósł wtedy w Polsce 1,7%). Obecnie polska gospodarka jest 7. największą gospodarką w Unii Europejskiej (bez uwzględnienia Wielkiej Brytanii) i 24. na świecie [3]. Wiele liczących się korporacji międzynarodowych jest już obecnych na polskim rynku bądź rozważa lokalizację swoich inwestycji w najbliższym czasie. Stąd problem badawczy i cel niniejszego artykułu dotyczy określenia tego, jakie czynniki sprawiają, że Polska jest atrakcyjnym miejscem do lokowania zagranicznego kapitału.

Wyniki badań

Warto zaznaczyć, że z analiz przeprowadzonych przez Centralny Ośrodek Informacji Gospodarczej wynika, iż na dzień 30 listopada 2020 roku w Rejestrze Przedsiębiorców w KRS w Polsce aktywnych było 92 251 spółek z udziałem kapitału zagranicznego. W wyniku rejestracji nowych spółek i zmian właścicieli w latach 2018-2020 powstały 29 034 spółki [4]. Według raportu EY's European Attractiveness Survey w 2019 roku Polska została uznana za 6. najbardziej atrakcyjne miejsce lokowania dla BIZ w Europie, w tym 1. w Europie Środkowo-Wschodniej. Przed Polską uplasowały się Wielka Brytania, Francja, Niemcy, Hiszpania i Belgia. Zagraniczni inwestorzy według ujęcia sektorowego najwięcej kapitału w postaci bezpośrednich inwestycji lokowali w przetwórstwo przemysłowe (62,6 mld EUR), działalność finansową i ubezpieczeniową (37 mld EUR), handel hurtowy i detaliczny łącznie z naprawą pojazdów (29,1 mld EUR) [5; 8].

Z kolei wyniki badania PAIH wskazują, że Polska ma do zaoferowania zagranicznym inwestorom przede wszystkim przyjazne i stabilne środowisko makroekonomiczne, o czym informuje wykres 1.

Wykres 1. Mocne strony Polski jako kraju lokowania kapitału zagranicznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [7]

Atutem Polski jest zwłaszcza pojemny rynek wewnętrzny i dostępność do rynku europejskiego (ponad 38 milionów konsumentów w Polsce i łatwy dostęp do rynku Unii Europejskiej obejmującego 500 milionów konsumentów). Warto podkreślić, że pomimo powszechnie zwiększających się trudności na europejskim rynku pracy, polscy pracownicy oceniani są nadal bardzo wysoko pod względem lojalności i zaangażowania oraz wydajności pracy. Mocną stroną Polski okazuje się

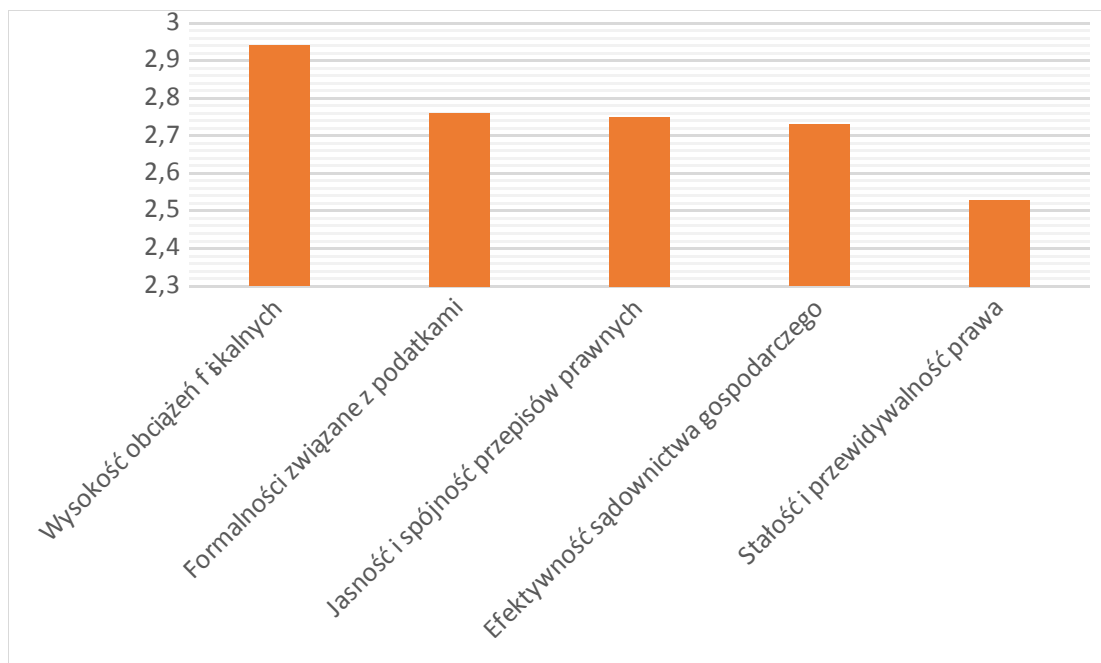
dostępność do wykwalifikowanych i kompetentnych kadr oraz koszty pracy, które są nadal uznawane za niższe w stosunku do krajów zachodnich. Oprócz kapitału ludzkiego, zagraniczni inwestorzy pozytywnie oceniają też współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym: instytucjami i firmami, doceniając ich transparentność i rzetelność. Wyniki badania PAIH wskazują też zasoby materialne jako mocną stronę polskiej gospodarki, w szczególności zaplecze dostaw do produkcji. Inwestorzy zagraniczni podkreślają, że w Polsce relatywnie łatwo pozyskuje się zarówno surowce, materiały, jak i komponenty.

Kolejnym ważnym autem Polski jest zróżnicowanie przedsiębiorstw produkcyjnych, usługowych i rolniczych oraz łatwość w znalezieniu partnerów gospodarczych w sektorach takich jak: motoryzacja, produkcja lotnicza, informatyka, przetwórstwo spożywcze, elektronika czy finanse. Zdaniem zagranicznych firm, Polska oferuje im także wysokiej jakości grunty inwestycyjne: nie tylko o dobrej lokalizacji, ale i dobrym przygotowaniu pod względem techniczno-prawnym. Do tego warto wspomnieć o wysokiej ocenie współpracy na poziomie lokalnym, głównie z władzami samorządowymi.

Ważnym argumentem dla inwestorów jest także możliwość korzystania z dotacji z funduszy Unii Europejskiej wspierających działalność B+R (pozwalających finansować nie tylko proces realizacji prac, ale i również zakup niezbędnych do tego celu infrastruktury i wyposażenia). Warto podkreślić, że w latach 2018-2019 w Polsce dla podmiotów prowadzących działalność badawczo-rozwojową została wprowadzona preferencyjna stawka podatkowa 5% dla dochodu w odniesieniu do kwalifikowanych praw własności intelektualnej, tzw. Innovation Box [6]. Kolejna ulga odnosi się do Polskiej Strefy Inwestycyjnej, którą objęta jest obecnie cała Polska. W zależności od lokalizacji inwestycji oraz wielkości przedsiębiorstwa, inwestorzy mogą uzyskać zwolnienia podatkowe z podatku dochodowego od osób prawnych lub osób fizycznych.

Obok szeregu atutów występują jednak także obszary, wymagające pilnych usprawnień (wykres 2). Słabym punktem jest w Polsce: są niestabilne prawo, niska efektywność sądownictwa i skomplikowany system podatkowy. Inwestorzy podkreślają narzekając, że utrudnia im to proces planowania inwestycji, w którym muszą przewidzieć obciążenia finansowe w dłuższej perspektywie, a także komplikuje bieżącą działalność operacyjną. Z badań PAIH wyraźnie wynika, że to biurokracja jest obecnie największą barierą rozwoju przedsiębiorstw zagranicznych w Polsce.

Na zakończenie warto zaznaczyć, że dla napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych nie bez znaczenia okazała się też pandemia COVID-19. Spowodowała ona bowiem znaczący spadek realizowanych inwestycji na kontynencie europejskim. Według danych EY w obliczu niepewności i zamrożenia gospodarek w Europie, tylko 65% zaplanowanych w 2019 roku przedsięwzięć, było w 2020 roku realizowanych zgodnie z planem, zaś 25% zostało opóźnionych, a 10% odwołanych. Jednak w gospodarkach, w których projekty dotyczyły budowy centrów usług wspólnych, inwestycji w sektor IT lub budowy zaplecza badawczo-rozwojowego zrealizowano prawie 80% zaplanowanych inwestycji (przy średniej europejskiej wynoszącej 65%). Należy jednak podkreślić, że do grona krajów z wyższym wskaźnikiem realizacji inwestycji zaliczono Irlandię, Portugalię oraz Polskę [9].

Wykres 2. Słabe strony Polski jako kraju do lokowania kapitału zagranicznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: jak w wykresie 1

Wnioski

Warto podkreślić wysoką atrakcyjność inwestycyjną Polski, ocenianą przez pryzmat wielu kryteriów, przy jednocześnie stosunkowo niższym poziomie kosztów w porównaniu do Europy Zachodniej. Mocnym atutem atrakcyjności inwestycyjnej kraju jest także potencjał wewnętrzny do rozwoju zaawansowanej technologicznie produkcji oraz oferowania nowoczesnych usług dla biznesu, którego główną siłą jest wykształcona i wykwalifikowana kadra pracownicza i menedżerska, posługująca się językami obcymi. Wszystko to przekłada się na realizowane bezpośrednio inwestycje zagraniczne o wysokiej wartości dodanej dla polskiej gospodarki, a także ich realokację z innych krajów europejskich. Warto zaznaczyć, że Polska, mimo ogólnego spadku udziału krajów europejskich w przyciąganiu kapitału zagranicznego, okazuje się być krajem nadal atrakcyjnym inwestycyjnie. Najistotniejszym atutem polskiej gospodarki jednak okazuje się nadal duży rynek zbytu.

Bibliografia:

1. Owczarczuk M. Atrakcyjność inwestycyjna Polski z perspektywy instytucjonalnej. *Studia Ekonomiczne*. 2014. № 184. S. 168-180.
2. Lizińska W. Klimat inwestycyjny jako czynnik bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce. Studium na poziomie układów terytorialnych. Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, 2012.
3. Deloitte Inwestycje w Polsce. Niewyczerpany potencjał. Doświadczenia niemieckich inwestorów. Raport. Wrocław, Katowice, Poznań: Monachium Polsko-Niemiecka Izba Handlowa, 2017.

4. Inwestorzy zagraniczni w Polsce na dzień 30 listopada 2020 r. Nadarzyn: Centralny Ośrodek Informacji Gospodarczej. URL: <https://www.coig.com.pl/inwestorzy-zagraniczni-w-polsce.php>
5. Inwestycje zagraniczne. URL: https://www.paih.gov.pl/polska_w_liczbach (2021.03.03).
6. Jackowiak J. Inwestycje zagraniczne w Polsce – dlaczego warto? URL: <https://grantthornton.pl/publikacja/inwestycje-zagraniczne-w-polsce-dlaczego-warto/>
7. Utrzymuje się dobry klimat dla biznesu. Wyniki 12. edycji badania „Klimat inwestycyjny w Polsce”, Polska Agencja Inwestycji i Handlu we współpracy z firmą audytorsko-doradczą Grant Thornton i HSBC, 2019.
8. Bogusławski T. Raport EY „Atrakcyjność inwestycyjna Europy”: bezpośrednio inwestycje w Europie na dobrym poziomie, choć spadają nieznacznie po raz pierwszy od 6 lat. 2019. URL: https://www.ey.com/pl_pl/news/2019/06/raport-ey-atrakcyjnosc-inwestycyjna-europy-bezposrednie-inwestycje
9. Bogusławski T. Jak będą wyglądać bezpośrednie inwestycje zagraniczne po pandemii COVID-19? 2020. URL: https://www.ey.com/pl_pl/news/2020/05/atrakcyjnosc-inwestycyjna-europy

Сіницький М. Є.,
кандидат фізико-математичних наук, доцент,
доцент кафедри економіко-математичних дисциплін
та інформаційних технологій,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

ПРОГРАМНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ БІЗНЕС-АНАЛІТИКА 2021 РОКУ

Минуло два роки з попереднього огляду даної теми, що змінилось? З точки зору популярності програмних продуктів для *BI (Business Intelligence)* лідируючі позиції утримують тіж самі компанії: *Microsoft*, *Tableau* і *Qlik*. Магічний квадрант *Gartner* аналітики та платформ бізнес-аналітики 2020 р. представлений на рис. 1.

Найпопулярнішим інструментом бізнес-аналітики залишається *Microsoft Power BI* (на ринку – 7 років). Його інтерфейс розрахований на рядових користувачів ЕОМ. Він краще, ніж інші програми, співпрацює з такими платформами, як: *Microsoft Dynamics*, *Salesforce*, *Google Analytics*, *GitHub*, *comScore*, *Adobe Analytics*, *Circuit ID*, *Azure Mobile Management*, *Mailchimp*, *LinkedIn*, *MS Excel* та багато інших.